

T Y R T I N U:

LITUVOS TSR PROKURORAS
II klasės valstybinis justicijos patarėjas

/A.KATHELEIS/

1970 m. balandžio mėn. __ d.

K A L T I N A M O J I I Š V A D A

Baudžiamojoje byloje Nr.293, kurioje
kaltinamas

ALBINAS K U R K I S pagal Litu-
vos TSR BK 62 str. I d., 70 str.,
77 str. ir 212 str. II d.

Baudžiamoji byla Nr.293 iškelta Valstybės saugumo
komiteto prie Lietuvos TSR KŽ tardymo skyriaus 1970 m. sar-
sio mėn. 29 d.

Parengtinio tardymo n u s t a t y t a s.

KURKIS A., kilęs iš stačbaus ūkininko šeimos. Būtinai-
zinės santvarkos metais jo tėvai Ukmergės apskr. Balninkų
valstijos Lauziankos kaime turėjo 60 ha ūkį, kuriame pasto-
viai naudojo sėdomąją jėgą. Jo tėvų mirties A.KURKIS kartu
su seserimi tapo šio ūkio šeimininku. 1940 metais, atkūrus
tarybinę santvarką Lietuvoje, KURKIUI priklausantis ūkis šon-
inės dalis buvo nacionalizuota ir išdalinta naujakuriams. Vo-
kietų fašistinės okupacijos laikotarpiu A.KURKIS savo žemę
atsiėmė ir vėl ūkyje naudojo sėdomąją jėgą.

(t.l b.1970-71, 199-200)

Po Ukmergės apskrities nuo vokiškosios fašistinės okupacijos išvadavimo A.KURKIS, vengdamas mobilizacijos į Tarybinių araiją, pradėjo slėptis ir užmezgė ryšį su ginkluotos antitarybinės gaujos dalyviais, o 1944 metų lapkričio mėnesį savanoriškai įstojo į antitarybinę ginkluotą gaują, veikusią Molėtų ir Balninkų valsčiuose, tai yra perėjo į priešų pusę ir tuo išdavė Tėvynę. 1945 metų kovo mėnesį Krūsiškių kaime liudies gynėjų jis buvo sulaikytas ir nuvarytas į Balninkus, tačiau po kelių dienų pabėgo iš daboklės ir grįžo gaujon.

(t.I, b.I.72, 74-79, 89-93, 95-94, 111-114, 142-146, 147-149, 168, 193, 214-215)

1945 metų pavasarį A.KURKIS "Beržo" ginkluotos nacionalistinės gaujos sudėtyje nuėjo į Pakerlės kaimą, kad susidurti su ten gyvenusiu naujakuriu Parfionu Vasilkovu būklai už tai, jog tas galėjęs apie juos pranešti saugumo organams. Išbrovęs į Vasilkovo namą, KURKIS pradėjo mušti jį, o kai Vasilkovas išėjo per langą laukan, - šaudyti į bėgantį iš revolverio.

(t.I, b.I.85-86, 102-104, 108-110, 115-124)

1945 metų balandžio mėnesį A.KURKIS, nuėjęs su kitais "Beržo" gaujos dalyviais į Pavikėnių kaimą, nužudė valstietę Kapošienę Domicelę, kuri gaujos dalyvių buvo įtarinama pranešėjimu valdžios organams apie gaujos veiklą. Tiesiogiai Kapošienę nužudė A.KURKIS gaujos dalyviui Sarapinui Telksnui padedant. A.KURKIS į Kapošienę šovė iš revolverio, o Telksnys - iš pistoleto.

(t.I b.I.87-88, 99-102, 108-110, 128-130, 143, 238-239)

Iš pradžių, kaip gaujos dalyvis buvo ginkluotas šautuvu ir revolveriu, o vėliau - automatu ir turėjo slapyvardį

16

"Saulinis". Paskutinė jo slapstymosi vieta - šieninė slėptuvė Balninkų valsč. Juodpurių miške, kur 1945-1946 metų žiemą jis slėpėsi su kitais "Beržo" gaujos dalyviais.

(t. I, b. l. 39, 41-55, 82-84, 94, 97-99, 111-114)
183, 240-241)

A. KURKIS 1946 metų gegužės mėnesį, pasitraukdamas iš "Beržo" ginkluotos gaujos per Čerėšką Povilą įsigijo fiktyvą laikiną liudijimą Alfonso KURKAUSKO, Alfonso s., vardu ir išvyko į Kauną. Kiek vėliau šį laikiną liudijimą pakeitė į fiktyvą pasą KURKAUSKO Albino, Stasio s., vardu ir tuo pagrindu gavo naujus asmens dokumentus milicijos bei kituose organuose. Iki pat suėmimo ryšium su šia byla KURKIS su suklestetu pasu gyveno (vairiose Lietuvos T. R. vietose).

(t. I b. l. 56-63, 90, 94, 142-146, 184-189,
197, 241-242)

1946-1947 metais KURKIS, nelegaliai gyvendamas Kaune jau kaip KURKAUSKAS Albinas, Stasio s., įstojo į ten veikusią ginkluotą gaują, užsiiminėjusią maisto produktų pardavimų bei kitų maisto įmonių užpuoliniais ir plėšiniais. 1946 metų lapkričio 20 dieną KURKIS-KURKAUSKAS kartu su minėtos gaujos dalyviais S. Pencerna, E. Sabaliausku, P. Čerėška ir kitais užpuolė ir apiplošė Kauno a. maistprekybos "Pencerna" parduotuvę Nr. 83 Pencerių gatvėje, Nr. 61, ko išdavoje buvo padarytas nuostolis 1079,71 rublių sumai (pagal dabartinį kainų nestolį).

(t. I b. l. 35-37, 40, 89, 95, 104-107, 131-141,
176-177, 189-186, 201-203, 210-211, 241)

Apklaustas pagal pareiktą kaltinimą A. KURKIS kaltu pripažino dalinai ir parodė, jog 1944 metų lapkričio mėnesį į antiterybinę ginkluotą gaują Užusakių miške jis nuėjo todėl, nes vengė tarnybos Tarybinėje armijoje ir ryšium su tuo slapstėsi. Kaltinamasis tvirtina, kad gaujoje šiuo atveju išbuvo tikrai kelias dienas, nes ją tarybiniai kareiv-

viesi išvaikė. KURKIS tvirtina, kad po šios gaujos išvaikymo i Užusakių aikštą nebegrižo ir iki 1949 metų pabaigos jokiai gaujai nepriklausė, slapstėsi savo ūkyje ir pas kaimynus. I "Beržo" gaują išėjo tikrai 1946 metų sausio pradžioje ir išbuvo ten apie 3 mėnesius. Kaip gaujos dalyvis buvo ginkluotas tikrai automatu (t.I b.l.91-94) ir turėjo slapyvardį "Saulinis".

A.KURKIS nėgia dalyvavimą D.Kapošienės nužudyme ir P.Vasilkovo užpuolime, tvirtindamas, jog tuo laiku jis net nebuvo gaujoje (t.I b.l.94), o slapstėsi savo sodyboje. Tačiau šių nusikaltimų padarymu jis įkaltinamas liudytojo E.SABALIAUSKO parodymais (t.I b.l.96-110, 246-247), kurie atitinka nukentėjusio P.Vasilkovo (t.I b.l.113-118), liudytoją M.Vasilkovos (t.I b.l.119-121) ir B.Kapošiaus (t.I b.l.128-130) parodymus apie P.Vasilkovo užpuolimą ir AKapošienės nužudymo aplinkybes. Liudytojai A.Augutienė (t.I b.l.167-169), S.Stukas (t.I b.l.172-173), P.Zukas (t.I b.l.170-171) ir S.Bakanauskas (t.I b.l.218-219) A.KURKIO parodymų, kad jis 1945 metais būkai nebuvo gaujoje ir slapstėsi apie savo namus, nepatvirtino. O liudytojas S.Puškauskis parodė, jog jis kartu su KURKIU ginkluotoje gaujoje buvo nuo 1945 metų pradžios ir iki 1946 metų pavasario (t.I b.l.142-146).

Be to, KURKIO priklausymą antitarybinei ginkluotai gaujai patvirtintas liudytojų S.Miskinis (t.I b.l.111-114), P.Čerėškos (t.I b.l.182-187) ir A.Tarelos (t.I b.l.164-166) parodymais.

A.KURKIS pilnai pripažino kaltas tuo, kad 1945 metais įsigijo suklestėtą pasą bei kitus asmens dokumentus ir su jais gyveno iki suėmimo dienos, kad 1946 metais Kaune priklausė S.Pancernos vadovaujamai ginkluotai gaujai ir drauge su juo bei kitais tos gaujos dalyviais užpuolė ir apipylė sąsto produktų parduotuvę Kaune, Vilijampoleje (t.I b.l.94-95).

Be to, šių nusikaltimų padarymu jis įkaltinamas liudytojų E.Sabalianske (t.I l.96-106, 246-247), S.Pancernos (t.I l.

131-141), A. MAZELIO (t.I, b.I.176-177), P. ČERNESKOS (t.I, b.I.182-187, 240-241), J. ČERNESKOS (t.I b.I.194-196), J. PUKIENIS (t.I b.I.201-203) parodymais, daiktiniais įrodymais (t.2, b.I.12-20) bei kitais dokumentais (t.I b.I.15, 24, t.2, b.I.21-22, 25, 34-36, 63-74).

Regiantis išdėstyti kaltinamus

K U R K I S Albinas, Alfonsas s., gimęs 1922 m. sausio 2 d. Molėtų rajone Laukiankos ka., kilęs iš buvusių šeimos, TSRS pilietis, lietuvis, nepartinis, su 7 klasių išsilavinimu, neteistas, vedęs, prieš sužinaję pagal šią bylą dirbęs Radviliškio rajono Pociūnų tarybinio ūkio Raudonos skyriaus valdytojo pareigose, gyvenęs Radviliškio rajone Jasionų ka.,

tuo, kad jis,

- 1944 metų lapkričio mėnesį savanoriškai įstojausias į antitarybinę ginkluotą gaują, veikusią Molėtų ir Balainių valsčiuose, parėjo į priešo pusę ir tuo išdavė Tėvynę;

- 1945 metų pavasarį "Beržo" antitarybinės ginkluotos gaujos sudėtyje dalyvavo naujakurio P. Vasilkovo, gyvenusio Pakeršės kaime, užpuolimo ir nušio, kuomet į bėgantį Vasilkovą iš revolverio;

- 1945 metų balandžio mėnesį kartu su kitais gaujos dalyviais Pavikėnių kaime nužudė valstietę D. Kapešionę;

- antitarybinei gaujai priklausė iki 1946 metų gegužės pabaigos, kaip gaujos dalyvis pradžioje buvo ginkluotas šautuvu ir revolveriu, o vėliau - automatu;

bei yra padarė nusikaltimus, numatytus Lietuvos TSR BK 62 str. 1 d. ir 70 str.;

- 1946 metų gegužės mėnesį įsigijo pasą paimantys pavardę bei kitais anketiniais duomenimis ir su šios suklas-
tota pasu gyveno įvairiose Lietuvos TSR vietose iki suai-
no.

tai yra padarė nusikaltimą, numatytą Lietuvos
TSR BK 212 str. II d.;

- 1946 metais Kaune įstojo į ginkluotą gaują, užsi-
iminėjusią miesto produktų pardavimų užpuolimais ir plė-
šimais. 1946 metų lapkričio mėnesį drauge su kitais šios
gaujos dalyviais užpuolė ir apiplošė Kauno miesto maistpre-
kybos "Paroma" parduotuvę Nr.33, ko išdavoje buvo padarytas
nuostolis 1079 rub. 71 kop. sumai (pagal dabartinę kainų
nestolį);

tai yra padarė nusikaltimą, numatytą Lietuvos
TSR BK 73 str.

Imant duomen, kad yra pakankamai pagrindų kaltina-
moji atiduoti teisui, vadovaujantis Lietuvos TSR BPK 232
str., bylą su kaltinamoja išveda pasiųsti Lietuvos TSR
prokurorui.

Kaltinamoji išveda surašyta Vilniuje, 1970 m.
balandžio mėn. 28 d.

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS YPATINGAI SVARBIŲ BYLŲ
VIR.TARDYTOJAS
majoras

/S.KOVALIOVAS/

SUPINKA:

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
TARDYMO SKYRIAUS VIRŠININKAS
palkininkas

/E.KISMINAS/

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MT
P I R M I N I K A S
generolas majoras

/J.PETKEVICIUS/

Nuorodas tikras:

VSK prie LTSR MT Tardymo Skyriaus
Ypatingai Svarbių Bylų Vir. Tardytojas
Majoras *(S. Kovaliovas)*